

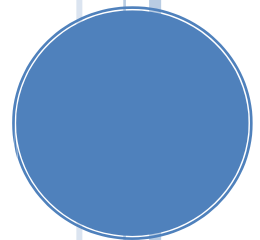

Hässelholms kommun

LIKABEHANDLINGSPLAN

För fritidshemmet på Ljungdalaskolan

2014

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Definitioner och begrepp	4
Våra övergripande mål på fritidshemmet.....	6
Främjande arbete	8
Förebyggande arbete i vuxenmiljön	10
Arbetsgång vid diskriminering och kränkande behandling	11
Arbetsgång vid mobbning.....	11
Hur gör jag som barn om jag själv eller en kamrat utsätts för kränkningar.....	12
Hur gör jag som vårdnadshavare om mitt barn inte mår bra på fritidshemmet.....	12
Utreda och åtgärda.....	13
Så här görs likabehandlingsplanen känd.....	15
Sammanställning av trivselenkäten på Karlavagnen.....	16
Sammanställning av trivselenkäten på Kometen.....	18
Sammanställning av trivselenkäten på Klubben.....	20
Sammanfattning och åtgärder på Karlavagnen.....	22
Sammanfattning och åtgärder på Kometen.....	24
Sammanfattning och åtgärder på Klubben.....	25
Sammanställning av föräldraenkäten på Karlavagnen.....	26
Sammanställning av föräldraenkäten på Kometen.....	29
Sammanställning av föräldraenkäten på Klubben.....	32
Sammanfattning och åtgärder på Karlavagnen.....	34
Sammanfattning och åtgärder på Kometen.....	35
Sammanfattning och åtgärder på Klubben.....	36
<i>Bilaga 1 - Konflikthantering</i>	
<i>Bilaga 2 - Elevblad</i>	
<i>Bilaga 3 - Minnesanteckningar från elevmöte</i>	
<i>Bilaga 4 – Rapport – diskriminering och/eller kränkande behandling</i>	
<i>Bilaga 5 – Trivselenkäter och föräldraenkäter</i>	
<i>Bilaga 6 - Årsplan</i>	

INLEDNING

Från och med januari 2009 skall förskola, skola och fritidshem följa bestämmelserna i Diskrimineringslagen (SFS 2008:567), samt skollagen (SFS 2010:800) kap. 6 om åtgärder mot kränkande behandling.

Likabehandlingsplanens syfte är att främja likabehandling, alla människors rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Planen ska förebygga samt motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Vi tar avstånd från alla former av kränkande behandling. All personal på fritidshemmet har ett gemensamt ansvar i detta arbete. Varje upplevelse av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna på fritidshemmet. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkningen alltid måste tas på allvar.

Vår likabehandlingsplan ska vara ett levande dokument genom att vara åtgärdsinriktad och ständigt aktuell. Vår värdegrund bygger på trygghet, ansvar och respekt för att skapa ett fritidshem med en positiv lärandemiljö.

DEFINITIONER OCH BEGREPP

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ särbehandling utifrån olika grunder som t.ex.

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Definitionerna är hämtade från skolverkets skrift ”*Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling*” (www.skolverket.se)

Om den kränkande behandlingen systematiskt upprepas definieras den även som mobbning.

Diskriminering

Direkt diskriminering innebär att ett barn missgynnas i förhållande till andra. Detta kan vara att ett barn med funktionshinder begränsas eller nekas tillträde till praktiskt deltagande, t.ex. samling eller aktiviteter i idrottshall.

Indirekt diskriminering innebär att ett barn missgynnas genom att fritidshemmet eller dess personal i praktiken inte ger honom eller henne samma förutsättningar som andra. Detta kan innebära att ett barn deltar, men att deltagandet begränsas på grund av praktiska förhållanden eller funktionsnedsättning.

Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Om ett barn utsätter ett annat barn för trakasserier benämns det diskriminering.

Om någon ur personalen utsätter ett barn för trakasserier benämns det diskriminering.

Detta anmäls till rektor som ansvarar för att det anmäls vidare till förvaltningschefen på Barn- och utbildningsförvaltningen.

Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling innebär kränkningar av en elevs värdighet utan att det faller under någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling kan t.ex. vara:

- ❑ fysisk – slag, knuffar, gester
- ❑ verbal – att bli hotad eller kallad för ”fula ord”
- ❑ psykosocial – utfrysning eller ryktesspridning
- ❑ i text, bild eller symboler – klotter, lappar, sociala medier

Mobbning

Upprepade uttalanden/handlingar av en samma person/personer skall behandlas som ett mobbingfall. Dokumentation av samtal och genomförda möten sker fortlöpande, ansvarig är berörd personal.

VÅRA ÖVERGRIPANDE MÅL PÅ FRITIDSHEMMET

Vår målsättning på fritidshemmet är att alla visar hänsyn och respekt för varandra, så att var och en får möjlighet att utvecklas och lära sig nya saker. Ingen ska utsättas för kränkande behandling eller diskriminering.

Därför arbetar vi på fritidshemmet med att utveckla barnens förmåga att visa respekt, hänsyn och empati. Vi vill också utveckla barnens förmåga att ta ansvar för sina handlingar och lösa konflikter. (bilaga 1)

Detta gör vi genom att:

- tillsammans med barnen skapa regler, se till att alla förstår reglerna och att alla har ett ansvar för att de följs
- genom att prata om och visa hur man är mot varandra ger vi dem redskap att kunna lösa sina konflikter själva så småningom
- i samlingarna ge alla möjlighet att prata och därigenom lär vi oss att visa respekt, ta hänsyn och skapa vi-känsla

Detta är viktigt för att:

- ju mer man känner varandra desto större tolerans har man för varandras olikheter och det är då lättare att visa empati
- det är också viktigt att barnen får utveckla sin sociala förmåga och lära sig tyda de sociala koderna, något som är nödvändigt att kunna som vuxen

Vi vill skapa en trygg miljö för barnen.

Detta gör vi genom att:

- skapa en hemlik miljö där de alltid känner att det finns någon vuxen de kan prata med
- berätta och förbereda barnen på vad som händer under dagen. Bland annat genom bildschema
- genom att ha en tydlig struktur i verksamheten – aktiviteter som återkommer vecka efter vecka

- ta oss tid att lyssna på och prata om barnens vardagliga funderingar. Tex i samlingar, men också enskilt
- skapa en lugn och säker miljö genom att leda barnen i leken och även i konstellationen

Detta är viktigt för att:

- barnen ska känna sig välkomna och trygga för att kunna ta till sig och delta i den övriga verksamheten

Vi vill utveckla en bra föräldrakontakt.

Detta gör vi genom att:

- vi möter och samtalar med föräldrarna vid lämning och hämtning
- bjuda in föräldrar till olika aktiviteter såsom föräldrafika, pyssel och grillning
- ha en välkomnande stämning där föräldrarna känner att de gärna stannar kvar med sitt barn en stund
- hålla föräldrarna uppdaterade om vår verksamhet genom t.ex. månadsblad, digital fotoram och även veckoplanering uppsatt väl synligt

Detta är viktigt för att:

- tillsammans ge barnen en god omsorg och bidra till deras utveckling
- föräldrarna ska känna förtroende för personalen, omsorgen och verksamheten
- den nära kontakten med föräldrarna gör att det blir lättare att upptäcka och ta tag i olika svårigheter

Vi vill stimulera barnen till lek och rörelse.

Detta gör vi genom att:

- vi är ute varje dag
- stödja och utveckla barnen i deras lekutveckling
- leka gemensamma lekar
- ibland styra vem man ska leka med

Detta är viktigt för att:

- ingen ska känna sig utanför
- barnen ska lära sig samförstånd, social förmåga, kunna läsa av lek-koder, lyssna, turtagning och lösa konflikter
- man ska få möjlighet att bli delaktig i nya lek-konstellationer

FRÄMJANDE ARBETE

I arbetet mot diskriminering och kränkande behandling skall all personal på fritidshemmet engagera sig, agera och göra sitt yttersta. Var och en har ansvar för att arbetet ska bli så framgångsrikt som möjligt.

Detta kräver framförallt tid, enighet och beslutsamhet.

All personal på fritidshemmet har ansvar för att diskriminering och kränkande behandling upptäcks, motverkas och stoppas.

□ **KOMETEN, KARLAVAGNEN OCH KLUBBEN**

Samtal och reflektion

- Vår uppgift i samtal är att lotsa barnen och leda dem vidare i sina tankar, inte att ge färdiga lösningar och svar.
- I samlingar tränar vi på att lyssna på varandra och utveckla tolerans för våra olikheter.
- Genom samtal och reflektion ger vi barnen möjligheter att bearbeta sina egna föreställningar och värderingar.

Föräldrakontakt

- Skriftlig kontakt
- Muntlig kontakt
- Föräldrafika ett flertal gånger per läsår
- Enskilt samtal vid behov (kallat av förälder eller pedagog)

□ **KOMETEN**

- **DEPÅ** – (demokrati på fritids) Varje vecka har vi DEPÅ-möte tillsammans med barnen. Där tar vi upp förslag och synpunkter på det barnen tycker är viktigt. Barnen får turas om att vara ordförande och sekreterare.
- **Samling** - I våra samlingar har vi olika aktiviteter varje dag, sång, tecken, avslappning m.m.
- **Ansvarsgrupper** – Varje vecka har barnen ansvar för olika rum på fritids. Tre barn samarbetar om varje rum, uppgiften är att se till att det ser fint ut.

□ **KARLAVAGNEN**

- **Fredagsmöte** – Varje fredag efter mellanmål har vi möte tillsammans med barnen. Där har personal och barn möjlighet att ta upp och diskutera förslag och synpunkter som är viktiga. Barnen turas om att vara ordförande och sekreterare.
- **Samling** – Vi har samling varje dag där barnen ska inse vikten av att lyssna på varandra, visa respekt, hänsyn, träna empatiska förmågor.
- **Utedag** – Varje onsdag har vi utedag. Främja utevistelse och rörelse, utveckla sociala förmågor, leka i nya lek-konstellationer.

□ **KLUBBEN**

- Mellanmålet – På Klubben äter vi mellanmålet på avdelningen. Vi samtalar med barnen om förslag och tankar som barnen har om fritids, skolan eller andra saker som händer.
- Barnen är delaktiga i att ordna mellanmålet samt plocka undan och ställa i ordning efter mellanmålet.

FÖREBYGGANDE ARBETE I VUXENMILJÖN

Arbetslagsmöte – Elevvård med fokus på kränkande behandling ska vara en stående punkt på varje arbetslagsmöte. Ansvarig för detta är arbetslagsledaren.

Elevhälsoteam – På skolan finns ett elevhälsoteam bestående av rektor, skolsköterska, specialpedagog, kurator, logoped, skolpsykolog. Vi har inte möjlighet att delta kontinuerligt därför har vi istället regelbundna möten med specialpedagog.

Årsplan – (bilaga 6) Vi arbetar kontinuerligt med att förebygga diskriminering och kränkande behandling. I detta arbetet utgår vi ifrån vår årsring.

ARBETSGÅNG VID DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

I arbetet med att kartlägga, utreda, åtgärda och förhindra diskriminering och kränkande behandling, samt att främja barns lika rättigheter, använder sig fritidshemmet av följande arbetsgång.

Kartlägga

- Egen enkätundersökning en gång/år till samtliga barn på fritidshemmet.
(bilaga 5)
- Vi gör en riskanalys genom enkät och enskilda samtal.
- Möte med specialpedagog 3 gånger per termin
- Möjlighet för barnen att anonymt lämna information om diskriminering och kränkande behandling till personal, kurator, skolsköterska eller skolledare.
- Pedagogers iakttagelser under barnens vistelse på fritidshemmet.
- Regelbunden kontakt med föräldrar
- Kontinuerliga observationer

Ansvariga för att utreda och åtgärda

Fritidspedagoger, förskollärare, barnskötare, fritidsledare, skolsköterska, specialpedagog och rektor är ansvariga för att utreda och åtgärda. Rapport om diskriminering eller kränkande behandling lämnas omgående till rektor som är ansvarig för att det tas upp i elevhälsoteamet för vidare behandling. Alla utredningar och åtgärder måste genomföras i ett nära samarbete med elev/eleverna och vårdnadshavare. Arbetet ska dokumenteras kontinuerligt.

ARBETSGÅNG VID MOBBNING

- Personalens uppgift är att förebygga, upptäcka och anmäla mobbning. Anmälan görs till rektor som är ansvarig för vidare behandling av ärendet.

HUR GÖR JAG SOM BARN OM JAG SJÄLV ELLER EN KAMRAT UTSÄTTS FÖR KRÄNKNINGAR

Tala med någon t.ex.

- förälder
- fritidshemspersonal
- skolsköterska
- lärare
- rektor
- eller någon annan som du har förtroende för

Tillsammans med en vuxen kan du se vad du själv kan göra och låta den vuxne ta ansvar för det som är vuxnas ansvar.

HUR GÖR JAG SOM VÅRDNADSHAVARE OM MITT BARN INTE MÅR BRA PÅ FRITIDSHEMMET

Kontakta personalen på fritidshemmet och diskutera situationen och åtgärder. Om du inte känner dig lyssnad på eller inte tycker att ni kommit till något bra beslut, tala med personalen igen. Om personal och vårdnadshavare inte hittar lösningar och barnet fortfarande inte mår bra på fritidshemmet, ta kontakt med skolsköterskan eller rektor för att undersöka fler möjligheter.

Om ni hittar lösningar, förstärk det goda, låt lösningarna ta den tid de behöver och var uppmärksam på ditt barn så att han/hon fortsätter att ha det bra på fritidshemmet. Planera tillsammans fortsatt arbete. Fortsätt arbetet tills barnet mår bra. Fortsätt att stödja ditt barn och kontakta fritidshemmet igen så fort det inte känns bra. Om personalen misstänks för diskriminering eller kränkande behandling av ett barn ska rektor ansvara för utredningen.

UTREDA OCH ÅTGÄRDA

Diskriminering och kränkande behandling

Om du som vuxen upptäcker att ett barn utsätts för trakasserier eller kränkande behandling ska du efter att omedelbart ha markerat mot trakasseriet eller kränkningen, göra på följande sätt:

1. Händelsen dokumenteras i ”*elevblad*” (bilaga 2) och i ”*rapport - diskriminering och/eller kränkande behandling*” (bilaga 4). Detta lämnas till rektor.
2. Fritidshemspersonalen pratar med det utsatta barnet. Samtalet dokumenteras.
3. Fritidshemspersonalen pratar med den/de som utövat diskriminering eller kränkning mot ett annat barn. Samtalet dokumenteras.
4. Vårdnadshavare till inblandade barn kontaktas om händelsen om möjligt samma dag. Samtalet dokumenteras.
5. Arbetslaget och annan personal som behöver information informeras.
6. Fritidshemspersonal/rektor, föräldrar och det utsatta barnet träffas för att diskutera hur vi arbetar vidare. Tid för uppföljning bestäms (efter ca 1-2 veckor).
Dokumenteras i blankett ”*Minnesanteckningar från elevmöte*” (Bilaga 3)
7. Fritidshemspersonal/rektor, föräldrar och det barnet som utsätter ett annat barn för kränkning/diskriminering träffas för att diskutera det inträffade och hur vi arbetar vidare. Tid för uppföljning bestäms (efter ca 1-2 veckor).
Dokumenteras i Blankett ”*Minnesanteckningar från elevmöte*”. (Bilaga 3)
8. Skulle problemet trots detta kvarstå sammankallas berörda parter till ett elevmöte där ytterligare professioner kopplas in.
9. Eventuell anmälan till berörd instans t.ex. socialen, polisen.

Efter avslutat ärende arkiveras dokumenten av rektor i skolans arkiv. För att detta ska fungera i praktiken måste alla vuxna ha nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkningar och hela tiden arbeta aktivt.

Några exempel på åtgärder:

- På organisationsnivå*
- omfördelning av personalresurser
  - omfördelning av barngrupperna (ålder/antal)
- På gruppnivå*
- gruppsamtal/aktiviteter
  - förändring av gruppindelning
- På individnivå*
- hjälp att be om ursäkt
  - hjälp med att se sin egen del i sammanhanget
  - stödjande samtal

SÅ HÄR GÖRS LIKABEHANDLINGSPLANEN KÄND

För personalen

Skolledningen ansvarar för att all personal får god kännedom om likabehandlingsplanen och den årliga planen mot diskriminering och kränkning. Detta sker i samband med höstterminens start. All nyanställd personal informeras i samband med övriga anställningsrutiner.

För barnen

Fritidshemspersonalen ansvarar för göra planen känd för barnen.

För föräldrar

Ansvarig fritidshemspersonal gör planen känd för vårdnadshavarna under inskolningssamtalet. Likabehandlingsplanen ligger på skolans hemsida.

UTVÄRDERING OCH UPPFÖLJNING

Arbetet enligt likabehandlingsplanen skall utvärderas varje år. Förutom personal på fritidshemmet, skall föräldrar och barn delta i utvärderingen.

Personal skall utvärdera arbetet under konferenser. Föräldrarna deltar genom enkäter.

Barnen utvärderar genom samtal och trivselenkät. En årlig plan för arbetet är upprättad.

SAMMANSTÄLLNING AV TRIVSELENKÄTEN PÅ KARLAVAGNEN VÅREN 2014

Besvarade enkäter: 37/37

1. Jag tycker att...	bra	varken bra eller dåliga	dåliga
rummen på fritids är	35	2	
toaletterna är	10	16	11
skolgården är	34	2	1
mellanmålet är	28	5	4
frukosten är	20	15	2
ljudnivån på fritids är	15	15	7
förflyttningssituationer	25	8	4

2. Jag kan få lugn och ro på fritids

ofta	21
ibland	10
sällan	6

3. Jag leker i det rummet jag vill

ofta	29
ibland	6
sällan	2

4. Jag vet någon på fritids som blir/blivit retad

a) av andra barn på fritids	nej	ja
	33	4
b) av vuxna på fritids	nej	ja
	34	3

5. Jag blir/har blivit retad på fritids

a) av andra barn på fritidshemmet	nej	ja
	33	4
b) av vuxna på fritids	nej	ja
	35	2

6. Hur trivs du på fritids?

bra	31
varken bra eller dåligt	3
dåligt	3

7. Får du hjälp av en vuxen på fritids när du behöver det?

ofta	30
ibland	5
sällan	2

8. Hur du någon vuxen på fritids som du kan prata med om sånt som är viktigt för dig?

ja	36
nej	1

9. Händer det saker som de vuxna på fritids inte ser?

ja	15
nej	22

10. Händer det saker ute som de vuxna inte ser? I så fall vad och var?

Fotbollsplan, gungorna. Dom ser allt. Vid lekplatsen. Slagsmål vid fotbollsplan.
Fotbollsplanen. Ja i alla rum.

11. Händer det saker inne som de vuxna inte ser? I så fall vad och var?

Dom ser allt. Trillar på golvet. Någon slåss. Bråk. Legorummet, tar lego från andras bygge.
Slår på varandra i byggrummet. Ja i alla rum.

SAMMANSTÄLLNING AV TRIVSELENKÄTEN PÅ KOMETEN VÅREN 2014

Besvarade enkäter: 32 av 42 utlämnade

	<i>bra</i>	<i>varken bra eller dåliga</i>	<i>dåliga</i>
1. Jag tycker att...			
▪ rummen på fritids är	29	3	
▪ toaletterna är	14	15	3
▪ skolgården är	31	1	
▪ mellanmålet är	29	3	
▪ frukosten är	14	1	
▪ ljudnivån på fritids är	12	13	7
▪ förflyttningssituationer (till och från mellanmål)	27	3	2
2. Jag kan få lugn och ro på fritids			
ofta	20		
ibland	8		
sällan	4		
3. Jag leker i det rummet jag vill			
ofta	29		
ibland	3		
sällan			
4. Jag vet någon på fritids som blir/blivit retad			
a) av andra barn på fritids	nej	30	ja 2
b) av vuxna på fritids	nej	32	ja

5. Jag blir/har blivit retad på fritids

a) av andra barn på fritidshemmet	nej	29	ja	3
b) av vuxna på fritids	nej	32	ja	

6. Hur trivs du på fritids?

bra	30
varken bra eller dåligt	2
dåligt	

7. Får du hjälp av en vuxen på fritids när du behöver det?

ofta	28
ibland	4
sällan	

8. Hur du någon vuxen på fritids som du kan prata med om sånt som är viktigt för dig?

ja	32
nej	

Vi gjorde en bedömning att ett par av barnen inte kunde genomföra enkäten på grund av språket eller andra svårigheter. En del hann vi inte med på grund av personalfrånvaro och tidsbrist.

SAMMANSTÄLLNING AV TRIVSELENKÄTEN PÅ KLUBBEN VÅREN 2014

11 av 14 barn har svarat

Arbetsmiljö

1. Jag tycker att...	bra	varken bra eller dålig/a	dålig/a
▪ rummen på fritids är	7	4	
▪ toaletterna är	8	3	
▪ skolgården är	11		
▪ mellanmålet är	8	3	
▪ frukosten är	4	1	
▪ ljudnivån på fritids är	6	4	1
▪ förflyttningssituationer (till och från mellanmål)	9	1	
▪ Äter inte frukost	6		
 2. Jag kan få lugn och ro på fritids	 ofta 7	 ibland 3	 sällan 1
 3. Jag leker i det rummet jag vill	 ofta 10	 ibland 1	 sällan
 a) Vilket rum leker du i?			
Stjärnsalongen	5		
Olika rum	3		
Pysselrum	2		
Biblioteket	1		
Det som är ledigt	1		
 b) Vilket rum skulle du vilja leka i?			
Stjärnsalongen	4		
Pysselrum	2		
Biblioteket	2		
Olika rum	2		
Det som är ledigt	1		

4. Jag vet någon på fritids som blir/blivit retad
nej ja

a) av andra barn på fritids 11
b) av vuxna på fritids 10
1 barn har ej svarat på b)

5. Jag blir/har blivit retad på fritids
nej ja

c) av andra barn på fritids 10 1
d) av vuxna på fritids 11
(det barn som skrivit ja på d) har tillagt att det är *har blivit.*)

6. Hur trivs du på fritids?
bra varken bra eller dåligt dåligt
9 2

7. Får du hjälp av en vuxen på fritids när du behöver det?
ofta ibland sällan
10 1

8. Har du någon vuxen på fritids som du kan prata med om sånt som är viktigt för dig?
ja nej
9 1
(ett barn har skrivit att det ej vill ha hjälp)

9. Händer det saker som de vuxna på fritids inte ser?
ja nej
5 6

10. Händer det saker ute som de vuxna inte ser? Isåfall vad och var?

På Fotbollsplanen- det blir bråk hela tiden

11. Händer det saker inne som de vuxna inte ser? Isåfall vad och var?

Barn busar och spelar instrument
Målar/pysselrummet- man säger fula ord
Killarna svär vid mellanmålet

SAMMANFATTNING OCH ÅTGÄRDER UTIFRÅN TRIVSELENKÄTEN PÅ KARLAVAGNEN VÅREN 2014

Alla barn som var inskrivna på Karlavagnen vid tillfället när trivselenkäten genomfördes gjorde enkäten. Vi fortsätter att diskutera på våra fredagsmöte om hur vi ska ha det på fritids och hur vi ska vara mot varandra.

Många barn som svarade på enkäten känner att de får hjälp av en vuxen när de behöver det och att de känner att de har en vuxen att prata med.

Riskområden

Utomhus:

Några har uppgett i enkäten att det ofta är bråk vid fotbollsplanen. Någon har uppgett lekplatsen och gungorna.

Inomhus:

Det har förekommit i enkäten att i byggrummet och framförallt med legobyggande förekommer konflikter.

Lugn och ro på fritids:

16 av 37 har uppgett att de ej får lugn och ro på fritids.

Om någon blivit retad på fritids:

4 barn uppger att de vet att någon blivit retad av andra barn och 3 barn uppger att de vet någon som blivit retad av någon vuxen på fritids.

Om jag blivit retad på fritids:

4 uppger att de blivit retad av andra barn och 2 uppger att de blivit retad av någon vuxen på fritids.

Åtgärder:

Utomhus:

På fotbollsplanen hjälper pedagogerna till med regler och att dela in lagen. Avdelningarna har fotbollsplanen olika dagar. Karlavagnen mån och torsdagar. Fredagar gemensamt med Kometen.

Pedagogerna på Karlavagnen har olika ansvarsdagar för utevistelsen, så att där alltid finns en pedagog ute när barnen kommer från mellanmålet.

Pedagogerna på Karlavagnen har ett gemensamt ansvar att vara observanta på det som sker ute.

Inomhus:

Vi som arbetar på Karlavagnen stödjer barnen i att lösa konflikter och är observanta på det som sker i byggrummet. Vi fortsätter att arbeta för gott samarbete, respekt, hänsyn och empati.

Lugn och ro på fritids:

Vi fortsätter att prata och diskutera med barnen på samlingarna om vikten att hålla ljudnivån nere. Ett rum för lugn och ro håller på att förberedas på avdelningen.

Om någon blivit retad på fritids:

Fortsatta samtal på fredagsmöte och samlingar om vikten att visa hänsyn, respekt och empati för varandra.

Vi som arbetar på Karlavagnen ska fortsätta vara observanta på barnens bemötande mot varandra och vi ska tänka på vårt bemötande av barnen så att inget barn känner sig kränkt.

SAMMANFATTNING OCH ÅTGÄRDER UTIFRÅN TRIVSELENKÄTEN PÅ KOMETEN VÅREN 2014

På Kometen har vi barn från förskoleklassen och ettan. Vi har 42 barn och av dem har 32 svarat på enkäten, 19 flickor och 23 pojkar. Överlag anser vi att det är ett positivt resultat av enkäten. Dock är det svårt att få ett ”trovärdigt” resultat med tanke på barnens ålder och deras mognad. Barnen verkar dock trivas bra och känner att de får hjälp av en vuxen när de behöver det. Det känns också positivt att veta att de allra flesta känner att de har en vuxen att prata med. Det finns dock ett riskområde som vi behöver vara mer observanta på.

Riskområden:

Ljudnivån – Det kom fram i enkäten att en del barn ibland tycker att ljudnivån är för hög.

Åtgärder:

Ljudnivån– Med tanke på antalet barn på fritids är det svårt att dela upp barnen så det blir färre antal barn i varje rum. Vi kommer att göra barnen uppmärksamma på ”örat” som indikerar när det blir för högt. Dessutom kommer vi, de dagar vi är tre personal, att satsa på att gå ut innan mellanmålet med en grupp för att avlasta inomhus.

Ansvariga:

Kometens personal.

SAMMANFATTNING OCH ÅTGÄRDER UTIFRÅN TRIVSELENKÄTEN PÅ KLUBBEN VÅREN 2014

Klubben är en nystartad avdelning som har 14 inskrivna barn. Av dessa har 11 svarat på trivselenkäten.

Då avdelningen är ny sedan hösten 2013 och lokalerna delas med många andra verksamheter har vi ibland lokalkrockar vilket också har visat sig i enkäten.

Riskområden:

Ljudnivån – Det kom fram i enkäten att en del barn tycker att ljudnivån är för hög.

Rummen på fritids - Det kom fram i enkäten att barnen inte tycker att rummen är så bra.

Åtgärder:

Ljudnivån – Vi kommer framöver att försöka använda biblioteket mer så att barnen som behöver mer lugn och ro kan gå in där och läsa eller spela ett spel.

Vi kommer också att inför nästa läsårs-start se till att det inte blir lokalkrockar. Detta leder till att vi har fler tillgängliga rum då fritids är igång.

Rummen på fritids - Detta är något som vi måste jobba med och inför läsåret 14/15 kommer vi bl.a. att jobba för att det blir lediga lokaler när fritids startar på dagen.

Ansvariga:

Klubbens personal.

SAMMANSTÄLLNING AV KARLAVAGNENS FÖRÄLDRAENKÄT VÅREN 2014

Besvarade enkäter: 22 av 37 utlämnade

1. Hur trivs ditt/ert barn på fritidshemmet?

1 –	
2 –	
3 –	
4 –	8
5 –	12

Kommentarer:

- *Trivs bra och kommer överens med de flesta*

2. Känner du dig trygg med att lämna ditt barn på fritidshemmet?

1 –	
2 –	
3 –	2
4 –	3
5 –	17

Kommentarer:

- *Trygg är man, men kan inte vara 100%, så 99% är helt ok*

3. Upplever du/ni att det fungerar bra med kompisar på fritidshemmet?

1 –	
2 –	
3 –	2
4 –	6
5 –	14

Kommentarer:

- *Fungerar bra trots vissa incidenter*

4. Upplever du/ni att det genomförs aktiviteter för barnen på fritidshemmet?

1 –	
2 –	
3 –	3
4 –	8
5 –	11

Kommentarer:

- *Jag skulle vara mycket glad om ni skulle göra mer aktiviteter för barnen på fritids.*
- *Helt nöjda är dom när dom kommer hem*
- *Blivit mycket bättre hösten 2013*

5. Upplever du/ni att ditt/ert barn får vara med och forma och ta ansvar för verksamheten på fritidshemmet?

1 –	
2 –	
3 –	3
4 –	7
5 –	12

Kommentarer:

- Ja det verkar som de är det och sätter agendan
- Vet ej
- Hade ingen förrän jag frågade min tös. Hon är jättenöjd med fredagsmötena och de får komma med förslag och att det blir omröstning. Kul tycker jag!

6. Upplever du/ni att du/ni får tillräckligt med information om verksamheten på fritidshemmet?

1 –	
2 –	
3 –	1
4 –	5
5 –	16

Kommentarer:

- *Jättebra!*

7. *Hur upplever du att bemötandet från pedagogerna på fritidshemmet är?*

1 –

2 –

3 –

4 – 3

5 – 19

Kommentarer:

- *Vänliga och öppna!*

FÖRÄLDRAENKÄT VÅREN 2014

Besvarade enkäter: 21 av 39 utlämnade

1. Hur trivs ditt/ert barn på fritidshemmet?

1 -	
2 -	
3 -	1
4 -	6
5 -	14

Kommentarer:

- ✓ *Längtar efter att spela kickruta och fotboll.*
- ✓ *Högljutt av teor.*

2. Känner du dig trygg med att lämna ditt barn på fritidshemmet?

1 -	
2 -	
3 -	
4 -	6
5 -	15

Kommentarer:

- ✓ *Till skillnad från raster där det finns få vakter/rastvärdar.*

3. Upplever du/ni att det fungerar bra med kompisar på fritidshemmet?

1 -	
2 -	
3 -	3
4 -	9
5 -	9

Kommentarer:

- ✓ *Ibland slår de äldre barnen.*
- ✓ *Ingen känsla av mobbing eller dylikt.*
- ✓ *Ibland kivas barnen.*

4.   *Upplever du/ni att det genomförs aktiviteter för barnen på fritidshemmet?*

- 1 -
- 2 -
- 3 -   2
- 4 -   7
- 5 -   12

Kommentarer:

- ✓ *Alldeles lagom med aktiviteter. Skönt att ta det lugnt också efter skoldagen.*
- ✓ *Gör mycket kul.*
- ✓ *Lagom med aktiviteter.*
- ✓ *Fantastiskt med höstfesten. Kommer ständigt bevis på aktiviteter och att han lär sig nytt.*

5.   *Upplever du/ni att ditt/ert barn får vara med och forma och ta ansvar för verksamheten på fritidshemmet?*

- 1 -
- 2 -
- 3 -   2
- 4 -   9
- 5 -   10

Kommentarer:

- ✓ *Gillar att ni har DEPÅ möten där barnen får vara delaktiga i beslut.*
- ✓ *Barnet berättar hemma om DEPÅ mötet.*
- ✓ *DEPÅ. Får önska vad vi vill ha mer av, t.ex. målarbilder eller om vi vill leka i byggrummet.*
- ✓ *DEPÅ möte, samlingar.*
- ✓ *Mycket vill ha mer om barnen får bestämma ☺*
- ✓ *Detaljer av verksamheten.*

6.   *Upplever du/ni att du/ni får tillräckligt med information om verksamheten på fritidshemmet?*

- 1 -
- 2 -
- 3 -   1
- 4 -   9
- 5 -   11

Kommentarer:

- ✓ *Bra månadsblad.*
- ✓ *Månadsbladen mycket uppskattade, fortsätt med det!*
- ✓ *Fungerar utmärkt.*
- ✓ *Bra med månadsbladen. Alltid välkomnande personal. Ibland längtar man tillbaka till kalendern i hallen eftersom barnen sällan kommer ihåg.*
- ✓ *Bra månadsblad.*

7.   *Hur upplever du att bemötandet från pedagogerna på fritidshemmet är?*

- 1 -
- 2 -
- 3 -   2
- 4 -   5
- 5 -   14

Kommentarer:

- ✓ *Allt fungerar utmärkt. Tack för att ni tar hand om vårt barn.*
- ✓ *Välkomnande och trevliga.*
- ✓ *Tillmötesgående, trevliga, kunnande.*
- ✓ *Morgonfritids är lite tveksamt ibland. Ordinarie Kometen är suveränt!*
- ✓ *Alltid välkomnande och trevliga mot barn, syskon och föräldrar.*
- ✓ *Alltid trevliga och tar sig tid till en pratstund. Känns som ni har fin kontakt med alla barnen och barnen verkar så glada hos er.*

SAMMANSTÄLLNING AV KLUBBENS FÖRÄLDRAENKÄT HT 2013

Besvarade enkäter: 9 av 14 utlämnade

1. Hur trivs ditt/ert barn på fritidshemmet?

1 -
2 -
3 - 1
4 - 1
5 - 7

Kommentarer:

✓ *Min dotter trivs på fritidshemmet*

2. Känner du dig trygg med att lämna ditt barn på fritidshemmet?

1 -
2 -
3 - 1
4 - 1
5 - 7

Kommentarer:

✓ *Ja, jag känner mig trygg med att lämna mitt barn på fritidshemmet.*

3. Upplever du/ni att det fungerar bra med kompisar på fritidshemmet?

1 -
2 -
3 -
4 - 2
5 - 7

4. *Upplever du/ni att det genomförs aktiviteter för barnen på fritidshemmet?*

1 -

2 -

3 - 3

4 - 1

5 - 5

Kommentarer:

- ✓ *Jag vill att mina barn ska vara i mer aktiviteter på fritids när dom är varje dag på fritids.*

5. *Upplever du/ni att ditt/ert barn får vara med och forma och ta ansvar för verksamheten på fritidshemmet?*

1 -

2 -

3 - 2

4 -

5 - 7

6. *Upplever du/ni att du/ni får tillräckligt med information om verksamheten på fritidshemmet?*

1 -

2 -

3 - 1

4 - 1

5 - 7

7. *Hur upplever du att bemötandet från pedagogerna på fritidshemmet är?*

1 -

2 -

3 -

4 - 1

5 - 8

Kommentarer: *Mycket nöjd med fritidshemmet. Absolut inget att klaga på! Ni gör ett fantastiskt jobb.*

SAMMANFATTNING OCH ÅTGÄRDER UTIFRÅN
FÖRÄLDRAENKÄTEN PÅ KARLAVAGNEN VÅREN 2014

Tyvärr försvann dokumentet i data-migreringen på skolan

SAMMANFATTNING OCH ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖRÄLDRAENKÄTEN PÅ KOMETEN VÅREN 2014

På Kometen har vi barn från förskoleklassen och ettan. Vi har 42 barn och 39 av dem fick hem föräldraenkäten och av dem har 21 svaret på enkäten.

Överlag anser vi att det är ett positivt resultat av enkäten. Dock är det svårt att få en fullständig bild eftersom det endast är knappt hälften av föräldrarna som har svarat. Vi vet att många har svårt med det svenska språket och det kan vara en anledning till att man inte fyllt i enkäten.

Förbättringsområden:

Utifrån enkäten finns det inget alarmerande som vi behöver jobba särskilt med.

Åtgärder:

Vi försöker hela tiden förbättra och utveckla vårt arbete.

Ansvariga:

Kometens personal.

SAMMANFATTNING OCH ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖRÄLDRAENKÄTEN PÅ KLUBBEN VÅREN 2014

Klubben är en nystartad avdelning som har 14 inskrivna barn varav 2 syskonpar. Vi lämnade hem 14 enkäter och har fått in 9 svar.

Enkätsvaren har varit positiva och där är inte mycket som föräldrarna anser oss behöva förbättra.

Förbättringsområden:

Aktiviteter – Det är föräldrar som tycker att det skall vara mer aktiviteter på fritids.

Åtgärder:

Aktiviteter – Vi kommer numera att vara två pedagoger varje eftermiddag vilket kommer att ge bättre möjligheter att genomföra aktiviteter.

Vi kommer också att göra aktiviteter som sträcker sig över många veckor då barnen i årskurs 4 och 5 slutar sent varje dag och därmed inte har så mycket tid per eftermiddag.

Ansvariga:

Personalen på Klubben